**Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu eest. Asjakohaste õigusaktide autentsed versioonid, sealhulgas nende preambulid, on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ning on kättesaadavad EUR-Lexi veebisaidil. Need ametlikud tekstid on vahetult kättesaadavad käesolevasse dokumenti lisatud linkide kaudu**

►B

# EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2009/32/EÜ,

**23. aprill 2009,**

**toiduainete ja toidu koostisosade tootmisel kasutatavaid ekstrahente käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta**

**(uuesti sõnastatud)**

**(EMPs kohaldatav tekst)**

(ELT L 141, 6.6.2009, lk 3)

Muudetud:

| | | Euroopa Liidu Teataja | | |
|---|---|---|---|---|
| | | nr | lehekülg | kuupäev |
| ►M1 | Komisjoni direktiiv 2010/59/EL, 26. august 2010 | L 225 | 10 | 27.8.2010 |
| ►M2 | Komisjoni direktiiv (EL) 2016/1855, 19. oktoober 2016 | L 284 | 19 | 20.10.2016 |

▼B

# EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2009/32/EÜ,

**23. aprill 2009,**

**toiduainete ja toidu koostisosade tootmisel kasutatavaid ekstrahente käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta**

**(uuesti sõnastatud)**

**(EMPs kohaldatav tekst)**

*Artikkel 1*

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse selliste ekstrahentide suhtes, mida kasutatakse või mis on ette nähtud kasutamiseks toiduainete või toidu koostisosade tootmisel.

Käesolevat direktiivi ei kohaldata selliste ekstrahentide suhtes, mida kasutatakse lisaainete, vitamiinide ja muude toitaineliste lisandite tootmisel, välja arvatud I lisas loetletud lisaained, vitamiinid või toitainelised lisandid.

Liikmesriigid tagavad, et lisaainete, vitamiinide ja muude toitaineliste lisandite kasutamine ei too kaasa selliste toiduainete tootmist, mis sisaldavad inimeste tervisele ohtlikus koguses ekstrahendi jääke.

Käesoleva direktiivi kohaldamine ei piira ühenduse täpsemate eeskirjade alusel vastuvõetud sätete kohaldamist.

2. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „lahusti” – aine, mida kasutatakse toiduaine või selle komponendi, kaasa arvatud saasteaine, lahustamiseks;

b) „ekstrahent” – lahusti, mida kasutatakse ekstraheerimisprotsessis toorme, toiduainete või nende toodete komponentide või koostisosade töötlemisel ja mis eemaldatakse, kuid mis võib kaasa tuua tahtmatu, kuid tehniliselt vältimatu ekstrahendi jääkide või derivaatide sisalduse toiduaines või toidu koostisosades.

*Artikkel 2*

1. Liikmesriigid lubavad I lisas loetletud ainete kasutamist ekstrahentidena toiduainete või toidu koostisosade valmistamisel I lisas ette nähtud kasutustingimuste ja vajaduse korral I lisas täpsustatud jääksisalduse piirnormide kohaselt.

Liikmesriigid ei või keelata, piirata ega takistada toiduainete või toidu koostisosade turustamist põhjendusel, et on kasutatud ekstrahente või esineb nende jääke, kui need vastavad käesolevale direktiivile.

▼B

2. Liikmesriigid ei luba ekstrahentidena kasutada muid kui I lisas loetletud aineid, samuti ei luba nad laiendada I lisas loetletud ekstrahentide kasutustingimusi ega suurendada lubatud jääksisalduse piirnorme.

3. Vesi, millele võib olla lisatud aineid selle happesuse või leelisuse reguleerimiseks ja muud lahustile iseloomulike omadustega toiduained on toiduainete või toidu koostisosade valmistamisel ekstrahentidena lubatud.

*Artikkel 3*

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et I lisas ekstrahentidena loetletud ained vastavad järgmistele üldistele ja spetsiifilistele puhtuse kriteeriumidele:

a) need ei sisalda ühtegi elementi ega ainet toksikoloogiliselt ohtlikus koguses;

b) kui artikli 4 punkti d kohaselt vastu võetud spetsiifiliste puhtuse kriteeriumide eranditest ei tulene teisiti, ei sisalda need rohkem kui 1 mg/kg arseeni ega rohkem kui 1 mg/kg pliid;

c) need vastavad artikli 4 punkti d kohaselt vastu võetud spetsiifilistele puhtuse kriteeriumidele.

*Artikkel 4*

Komisjon võtab vastu:

a) teaduse ja tehnika arengut silmas pidades I lisas vajalikud muudatused ekstrahentide kasutamise, nende kasutustingimuste ja nende jääksisalduse piirnormide kohta;

b) vajalikud analüüsimeetodid artiklis 3 ette nähtud üldiste ja spetsiifiliste puhtuse kriteeriumide täitmise kontrollimiseks;

c) toiduainetes või toidu koostisosades kasutatavate ja I lisas loetletud ekstrahentide proovivõtumenetlused ning kvalitatiivse ja kvantitatiivse analüüsi meetodid;

d) vajaduse korral I lisas loetletud ekstrahentide spetsiifilised puhtuse kriteeriumid, eelkõige elavhõbeda ja kaadmiumi lubatud piirnormid ekstrahentides.

Esimese lõigu punktides b ja c nimetatud meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, muu hulgas täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 6 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Esimese lõigu punktides a ja d nimetatud meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, muu hulgas täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 6 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Vajaduse korral võetakse esimese lõigu punktides a ja d nimetatud meetmed vastu vastavalt artikli 6 lõikes 4 osutatud kiirmenetlusele.

▼B

*Artikkel 5*

1. Kui liikmesriigil on uue teabe saamise või pärast käesoleva direktiivi vastuvõtmist olemasoleva teabe ümberhindamise tulemusena üksikasjalikud põhjendused selle kohta, et mõni I lisas loetletud aine, mida kasutatakse toiduainetes, või selles aines sisalduvad üks või mitu artiklis 3 nimetatud koostisosa võivad inimeste tervisele ohtlikud olla, kuigi need vastavad käesoleva direktiivi tingimustele, võib see liikmesriik kõnealuste sätete kohaldamise oma territooriumil ajutiselt peatada või seda piirata. Liikmesriik teatab sellest viivitamata teistele liikmesriikidele ja komisjonile ning põhjendab oma otsust.

2. Komisjon vaatab võimalikult kiiresti asjaomase liikmesriigi esitatud tõendid läbi, konsulteerib artikli 6 lõikes 1 nimetatud komiteega ja esitab seejärel viivitamata oma arvamuse ja võtab asjakohased meetmed, mis võivad asendada käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud meetmeid.

3. Kui komisjon leiab, et lõikes 1 nimetatud raskuste lahendamiseks ja inimeste tervise kaitse tagamiseks on vaja käesolevat direktiivi muuta, võtab ta kõnealused muudatused vastu.

Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, võetakse vastu vastavalt artikli 6 lõikes 4 osutatud kiirmenetlusele.

Liikmesriik, kes on vastu võtnud kaitsemeetmed, võib nende rakendamist jätkata, kuni muudatused tema territooriumil jõustuvad.

*Artikkel 6*

1. Komisjoni abistab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määruse (EÜ) nr 178/2002 (millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused) ([1]) artikli 58 kohaselt loodud alaline toiduahela ja loomatervishoiu komitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1–4, ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1–4 ning lõike 5 punkti b ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Tähtaegadeks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõike 3 punkti c, lõike 4 punktide b ja e tähenduses kehtestatakse vastavalt kaks kuud, üks kuu ja kaks kuud.

4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1, 2, 4 ja 6 ning artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

([1]) EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

▼B

*Artikkel 7*

1. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et I lisas loetletud ja toiduainetes ekstrahentidena kasutamiseks ette nähtud aineid ei või turustada, kui nende pakenditel, mahutitel või etikettidel ei ole hästi nähtavalt, selgesti loetavalt ja kustumiskindlalt esitatud järgmised andmed:

a) kaubanimi vastavalt I lisas viidatule;

b) selge märge, et aine kvaliteet võimaldab seda kasutada toidu või toidu koostisosade ekstraheerimisel;

c) tähis partii identifitseerimiseks;

d) tootja, pakendaja või ühenduses asuva müüja nimi või ärinimi ja aadress;

e) mahuühikutes väljendatud netokogus;

f) vajaduse korral ladustamise või kasutuse eritingimused.

2. Erandina lõikest 1 võivad kõnealuse lõike punktides c, d, e ja f täpsustatud andmed olla ka ainult partiiga seotud kaubadokumentidel, mis tuleb esitada koos tarnega või enne seda.

3. Käesolev artikkel ei piira kaalusid ja mõõtusid käsitlevate täpsemate või laiaulatuslikumate ühenduse sätete ega ohtlike ainete ja segude klassifitseerimist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate sätete kohaldamist.

4. Seoses käesoleva artikliga ette nähtud andmete esitamise viisiga hoiduvad liikmesriigid sätestamast üksikasjalikumaid nõudeid kui need, mis sisalduvad käesolevas artiklis.

Samas tagab iga liikmesriik, et ekstrahentide müük tema territooriumil keelatakse, kui käesoleva artikliga ette nähtud andmed ei ole esitatud ostjatele kergesti arusaadavas keeles, välja arvatud juhul, kui ostja teavitamiseks on võetud muud meetmed. Käesolev säte ei takista selliste andmete esitamist mitmes keeles.

*Artikkel 8*

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse ka sellistele ekstrahentidele, mida kasutatakse või mis on ette nähtud kasutamiseks ühendusse imporditud toiduainete või toidu koostisosade valmistamisel.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata väljapoole ühendust eksportimiseks ette nähtud ekstrahentidele või toiduainetele.

*Artikkel 9*

Direktiiv 88/344/EMÜ, mida on muudetud II lisa A osas loetletud õigusaktidega, tunnistatakse kehtetuks; see ei mõjuta liikmesriikide kohustusi, mis on seotud II lisa B osas esitatud direktiivide ülevõtmise tähtpäevadega.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ning neid loetakse vastavalt III lisas esitatud vastavustabelile.

▼B

*Artikkel 10*

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 11*

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

▼B

*I LISA*

## EKSTRAHENDID, MIDA VÕIB KASUTADA TOORME, TOIDUAINETE VÕI TOIDU KOOSTISOSADE TÖÖTLEMISEL

### I OSA

**Ekstrahendid, mida kasutatakse heade tootmistavade kohaselt kõikidel kasutuseesmärkidel** ([1])

Nimi:

Propaan

Butaan

Etüülatsetaat

Etanool

Süsinikdioksiid

Atsetoon ([2])

Dilämmastikoksiid

([1]) Ekstrahenti peetakse heade tootmistavade kohaselt kasutatavaks, kui selle kasutamine toob kaasa ainult tehniliselt vältimatus koguses ekstrahendi jääke või derivaate, mis ei ohusta inimeste tervist.

([2]) Atsetooni kasutamine oliivijääkõli rafineerimisel on keelatud.

### II OSA

**Ekstrahendid, mille kasutustingimused on täpsustatud**

| Nimetus | Kasutustingimused (ekstraheerimise lühikirjeldus) | Jääksisalduse piirnormid ekstraheeritud toiduaines või toidu koostisosas |
|---|---|---|
| Heksaan ([1]) | Rasvade ja õlide tootmine või fraktsioonimine ning kakaovõi tootmine | 1 mg/kg rasvas, õlis või kakaovõis |
| | Rasvatustatud valgutoodete ja rasvatustatud jahude valmistamine | 10 mg/kg toiduaines, mis sisaldab rasvatustatud valgutooteid ja rasvatustatud jahusid |
| | | 30 mg/kg lõpptarbijale müüdavates rasvatustatud sojatoodetes |
| | Rasvatustatud teraviljaidude valmistamine | 5 mg/kg rasvatustatud teraviljaidudes |
| Metüülatsetaat | Kohvi ja tee kofeiinitustamine või nendest ärritavate ainete ja mõruainete eemaldamine | 20 mg/kg kohvis või tees |
| | Suhkru tootmine melassist | 1 mg/kg suhkrus |
| Etüülmetüülketoon ([2]) | Rasvade ja õlide fraktsioonimine | 5 mg/kg rasvas või õlis |
| | Kohvi ja tee kofeiinitustamine või nendest ärritavate ainete ja mõruainete eemaldamine | 20 mg/kg kohvis või tees |
| Diklorometaan | Kohvi ja tee kofeiinitustamine või nendest ärritavate ainete ja mõruainete eemaldamine | 2 mg/kg röstitud kohvis ja 5 mg/kg tees |

▼B

| Nimetus | Kasutustingimused (ekstraheerimise lühikirjeldus) | Jääksisalduse piirnormid ekstraheeritud toiduaines või toidu koostisosas |
|---|---|---|
| Metanool | Igasuguseks kasutamiseks | 10 mg/kg |
| 2-propaanool | Igasuguseks kasutamiseks | 10 mg/kg |
| ▼M2 Dimetüüleeter | Rasvatustatud loomse valgu toodete, sealhulgas želatiini ([3]) valmistamine | 0,009 mg/kg rasvatustatud loomse valgu tootes, sealhulgas želatiinis |
| | Kollageeni ([4]) ja kollageeni derivaatide, v.a želatiini valmistamine | 3 mg/kg kollageenis ja kollageeni derivaatides, v.a želatiinis |

▼B

([1]) Heksaan – kaubanduslik toode, mis koosneb põhiliselt kuut süsinikuaatomit sisaldavatest atsüklilistest küllastatud süsivesinike fraktsioonist, mille destilliseerumistemperatuur on 64 °C–70 °C. Heksaani ja etüülmetüülketooni ei tohi koos kasutada.

([2]) N-heksaani sisaldus selles ekstrahendis ei tohiks ületada 50 mg/kg. Heksaani ja etüülmetüülketooni ei tohi koos kasutada.

►M2 ([3]) „Želatiin“ looduslik lahustuv valk, mis on želeeriv või mitte ning mis on saadud loomade kontidest, toornahkadest, kõõlustest ja soontest toodetud kollageeni osalisel hüdrolüüsil kooskõlas määruse (EÜ) nr 853/2004 asjakohaste nõuetega.

([4]) „Kollageen“ loomade kontidest, nahkadest, ja kõõlustest saadud valgupõhine toode, mis on valmistatud kooskõlas määruse (EÜ) nr 853/2004 asjakohaste nõuetega. ◄

III OSA

**Ekstrahendid, mille kasutustingimused on täpsustatud**

| Nimetus | Ekstrahendi jääksisalduse piirnormid toiduaines, mis on tingitud ekstrahendi kasutamisest ooduslikust lõhna- ja maitseainetoormest lõhna- ja maitseainete valmistamisel |
|---|---|
| Dietüüleeter | 2 mg/kg |
| Heksaan ([1]) | 1 mg/kg |
| Tsükloheksaan | 1 mg/kg |
| Metüülatsetaat | 1 mg/kg |
| Butanool | 1 mg/kg |
| 2-butanool | 1 mg/kg |
| Etüülmetüülketoon ([1]) | 1 mg/kg |
| Diklorometaan | 0,02 mg/kg |
| Propanool | 1 mg/kg |
| 1, 1, 1, 2-tetrafluoroetaan | 0,02 mg/kg |
| ▼M1 Metanool | 1,5 mg/kg |
| Propaan-2-ool | 1 mg/kg |

▼B

([1]) Heksaani ja etüülmetüülketooni ei tohi koos kasutada.

▼B

*II LISA*

A OSA

**Kehtetuks tunnistatud direktiiv koos muudatustega**

**(osutatud artiklis 9)**

| | |
|---|---|
| Nõukogu direktiiv 88/344/EMÜ<br>(EÜT L 157, 24.6.1988, lk 28) | |
| Nõukogu direktiiv 92/115/EMÜ<br>(EÜT L 409, 31.12.1992, lk 31) | |
| Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 94/52/EÜ<br>(EÜT L 331, 21.12.1994, lk 10) | |
| Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/60/EÜ<br>(EÜT L 331, 3.12.1997, lk 7) | |
| Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1882/2003<br>(ELT L 284, 31.10.2003, lk 1) | Ainult III lisa punkt 9 |

B OSA

**Siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtpäevad**

**(osutatud artiklis 9)**

| Direktiiv | Ülevõtmise tähtpäev |
|---|---|
| 88/344/EMÜ | 13. juuni 1991 |
| 92/115/EMÜ | a) 1. juuli 1993 |
| | b) 1. jaanuar 1994 ([1]) |
| 94/52/EÜ | 7. detsember 1995 |
| 97/60/EÜ | a) 27. oktoober 1998 |
| | b) 27. aprill 1999 ([2]) |

([1]) Vastavalt direktiivi 92/115/EMÜ artikli 2 lõikele 1:
„Liikmesriigid muudavad oma õigusnorme nii, et need:
— lubavad käesolevale direktiivile vastavate toodetega kauplemist hiljemalt 1. juulist 1993,
— keelavad käesolevale direktiivile mittevastavate toodetega kauplemise alates 1. jaanuarist 1994.”

([2]) Vastavalt direktiivi 97/60/EÜ artikli 2 lõikele 1:
„Liikmesriigid muudavad oma õigus- ja haldusnorme nii, et:
— kauplemine toodetega, mis vastavad direktiivile 88/344/EMÜ käesoleva direktiiviga muudetud kujul, on lubatud hiljemalt alates 27. oktoobrist 1998,
— kauplemine toodetega, mis ei vasta direktiivile 88/344/EMÜ käesoleva direktiiviga muudetud kujul, on keelatud alates 27. aprillist 1999. Käesoleva direktiiviga muudetud direktiivile 88/344/EMÜ mittevastavaid, kuid enne nimetatud kuupäeva turuleviidud või märgistatud tooteid võib siiski turustada kuni varude ammendumiseni.”

▼B

*III LISA*

**Vastavustabel**

| Direktiiv 88/344/EMÜ | Käesolev direktiiv |
|---|---|
| Artikli 1 lõige 1 | Artikli 1 lõige 1 |
| Artikli 1 lõige 3 | Artikli 1 lõige 2 |
| Artikli 2 lõige 1 | Artikli 2 lõige 1 |
| Artikli 2 lõige 2 | Artikli 2 lõige 2 |
| Artikli 2 lõige 3 | — |
| Artikli 2 lõige 4 | Artikli 2 lõige 3 |
| Artikkel 3 | Artikkel 3 |
| Artikkel 4 | Artikkel 4 |
| Artikkel 5 | Artikkel 5 |
| Artikli 6 lõige 1 | Artikli 6 lõige 1 |
| Artikli 6 lõige 2 | — |
| Artikli 6 lõige 3 | — |
| — | Artikli 6 lõige 2 |
| — | Artikli 6 lõige 3 |
| — | Artikli 6 lõige 4 |
| Artikkel 7 | Artikkel 7 |
| Artikkel 8 | Artikkel 8 |
| Artikkel 9 | — |
| — | Artikkel 9 |
| — | Artikkel 10 |
| Artikkel 10 | Artikkel 11 |
| Lisa | I lisa |
| — | II lisa |
| — | III lisa |